

USAID
ОД АМЕРИКАНСКИОТ НАРОД

Општина Кочани

Стратегија за млади на Општина Кочани 2019-2023

ЈУЛИ 2019

USAID
ОД АМЕРИКАНСКИОТ НАРОД

Општина Кочани

„Најдете потреба и пополнете ја. " - Рут Стафорд Пил

"Младите се среќни затоа што имаат капацитет да ја видат убавината. Секој кој ја одржува способноста да ја види убавината никогаш не старее". - Франц Кафка

Стратегијата за млади на Општина Кочани ја изработиле:

Стојан Рашков – Младински активист

Мустафа Саидов – Претседател на ЦККЕР „Светла иднина“ Кочани

ИЗРАЗУВАЊЕ НА БЛАГОДАРНОСТ

ЦККЕР „Светла иднина“ Кочани застапувано од лицата Мануела Саидова и Сибелџан Латифова – вклучен персонал во проектот „Младите успеваат заедно“, изразуваат огромна благодарност до членовите на младинската акциона група – МАГ, кои посветија многу време, труд, активизам и ентузијазам во целиот процес на изработката на овој документ и во реализација на сите активности од проектот „Младите успеваат заедно“ финансиски поддржан од Проектот на УСАИД за граѓанско учество.

Огромна благодарност од страна на ЦККЕР „Светла иднина“ Кочани за големата поддршка на Општинските средни училишта од општина Кочани.

Огромна благодарност за поддршката од Општина Кочани и Градоначалникот на Општина Кочани Г-дин Николчо Илијев, за неговата посветеност и поддршка во целиот процес на имплементација на проектот „Младите успеваат заедно“.

СОДРЖНИНА

1. Користени кратенки и објаснување на методологија	5
2. Вовед во стратегијата	7
3. Визија на стратегијата	9
4. Опис на проблемите и дефинирање на стратешките насоки на стратегијата	9
5. Принципи и вредности во процесот на имплементација на стратегијата за млади на Општина Кочани	12
6. Методологија	13
7. Стратешки цели на стратегијата за млади	14
8. Цели и задачи на стратегијата за млади	15
9. Долгорочно очекување на стратегијата	15
10. Стратешки приоритети и мерки на Општина Кочани за младите до 2023 година	16
11. Акционен план за имплементација на Локалната Младинска Стратегија	20
12. Мониторинг и евалуација	30

Користени кратенки и објаснување на терминологија

Млади – под терминот „млади“ во Република Македонија се подразбира посебна социо-етичка категорија на населението на возраст од 15 до 30 години, која е особено ранлива на социо-економските промени во општеството.

Младите кои се целна група на Стратешкиот план за млади на општина Кочани се сите лица на возраст од 15 до 30 години, кои живеат на територијата на општина Кочани, без оглед на полот, расната и националната припадност, религиското и политичкото определување, сексуалната ориентација, социјалниот статус, како и хендикепираноста. Младите луѓе во општина Кочани се активни и пасивни поединци/ки, а можат да бидат здружени во неформални групи, организации на младите, клубови и други форми на здружување.

Организација е секое здружение, фондација, сојуз, како и секој организациски облик на странска организација, како и друга форма на здружување, регистрирани во согласност со одредбите на Законот за здруженијата и фондациите.

Организации на млади се организациите регистрирани во согласност со Законот за здруженија и фондации, чија целна група се младите.

Младински организации, се организации формирани од младите во кои носители на активностите се младите.

Стратегија за млади на Општина Кочани – претставува основен стратешки документ (младинска политика) на младите во општина Кочани, преку кој младите препознаваат можност за поголемо младинско учество во локалните процеси за донесување политики и зајакнат младински активизам.

Младинска политика, претставува збир на правила, принципи, вредности, ставови и однесувања, инкорпорирани во применливи мерки и акции кои имаат за цел да го подобрат квалитетот на живот на младиот човек и да создадат платформа за ефективна комуникација и соработка на младите со сите чинители на општеството.

Младинско учество, претставува консултативен процес во донесување на одлуки кога младите активно учествуваат во општествените процеси кои се од нивни интерес, иако специфичното младинско учество се уште не е законски регулирано.

Младински активизам, претставува видлив ангажман, организиран по слободно убедување од страна на младите со цел да дадат свој придонес за социјални промени во заедницата или нивното поблиско опкружување.

МАГ (Младинска акциона група) – е неформална младинска група, формирана од младински активисти кои се членови на сите активни формални и неформални младински групи кои функционираат и делуваат во општина Кочани.

I. ВОВЕД ВО СТРАТЕГИЈАТА

Стратегијата за млади претставува многу важен документ на локално ниво, од кој се очекува регулирање на односите помеѓу младите и сите други чинители во општеството, со посебен акцент на локалната самоуправа и на Советот на Општината како носители на политиките на локално ниво, понатаму локалната заедница, како и бизнис секторот, кои треба да ги препознаат потребите на младите и во согласност со своите можности да одговорат на истите. Се очекува дека овој документ ќе биде препознатлив како „документ на младите“, кој пред се ќе кореспондира со реалните проблеми и потреби, а ќе обезбеди и конструктивна дебата помеѓу младите и локалните власти во процесот на имплементација на активностите на овој документ, што директно ќе значи вклучување на младите во процесот на донесување политики на локално ниво.

Младите се нашата иднина, е познатата изјава на креаторите на политики на национално и локално ниво – посочувајќи ја грижата за младите во процес на остварување на одредени политички или други општествени агенди, младинските потреби во рамките на овие агенди континуирано изостануваат. Проблемите и потребите на младите се третираат во дел од Програмите на општината за култура, спорт, социјала, образование и други. Тие предвидени активности и мерки не се доволни и недоволно предизвикувачки за активно вклучување на младите за креирање на сопствени политики.

Проблемите со кои се соочуваат младите на локално ниво, како и нивото на нивно организирање се индикатори кои не насочуваат во изработката на овој документ. Општина Кочани има капацитет и ресурси за справување со младинските потреби но досега нема донесено официјален документ – Стратегија за млади. Недостигот од стратегија делумно е резултат и од недоволната иницијативност на младите и младите и младинските организации но и давањето приоритет и третирање на други проблеми кои се од витално значење на општината.

Предлог-стратегијата за млади е резултат на повеќе одржани средби со млади и преку непосредно разгледување на најгорливите предизвици и проблеми со кои се соочуваат младите и изготвување на предлози за нивно ефикасно надминување. Се констатираше дека е неопходна потесна соработка помеѓу младите, невладиниот сектор и државните институции, пред се' со локалната самоуправа. Веруваме, а и нашето искуство го потврдува тоа, дека помеѓу младите постојат идеи за сериозен општествен напредок, кои се реални и остварливи, а како такви можат да одговорат на предизвиците на денешницата.

ЦККЕР „Светла Иднина“ од Кочани, преку проектот „Младите успеваат заедно“ поддржан од проектот на УСАИД за граѓанско учество, континуирано работеше со младите на локално ниво. Преку формални и неформални средби, формирање на (младинска акциона група) - МАГ, работилници со фокус групи, обуки за јакнење на капацитетите на младите, масовни еколошки акции, истражувањето за состојбите во делот на младинскиот активизам и младинското учество и многу други активности со конкретни препораки и индикатори, се активностите преку кои се дојде до конкретни насоки за развивање на овој предлог документ.

II. ВИЗИЈА

Општина Кочани е единица на локалната самоуправа во која младите се нашата сегашност. Проблемите и потребите на младите се наш врвен приоритет на кои делуваме сега и веднаш со нивна поддршка и како креатори на политиките за млади.

Визијата претставува јасна слика за целите и насоките за успешна реализација на стратегијата.

Визијата ќе се обезбеди со **почитување на принципите и градење на соработка помеѓу сите активни чинители на локално ниво и локалната самоуправа. Зголемување на финансирањето на младински проекти, зголемување на капацитети на младите на локално ниво, како и развивање на административно-оперативните капацитети на Општина Кочани за поефикасен младински активизам и младинско учество.**

III. ОПИС НА ПРОБЛЕМИТЕ И ДЕФИНИРАЊЕ НА СТРАТЕШКИТЕ НАСОКИ НА СТРАТЕГИЈАТА

Стратегија за млади на Општина Кочани, претставува документ во кој младите, без разлика на нивната етничка, социјална, полова и друга општествена припадност ги препознаваат своите потреби и активно се вклучуваат во процесот на креирање на локални политики, како креатори на политиките за млади.

Стратегијата за млади треба да биде водилка за младите, но и за креаторите на политики на локално ниво. Создавањето на квалитетни предуслови, посветеноста на највисоките раководни структури и мотивираноста на засегнатите страни за учество во процесот, се главните фактори за успешно стратешко планирање и решавање на најгорливите проблеми на младите.

Во согласност со добиените анализи од истражувањата за состојбите со младинскиот активизам и младинското учество, од анкетирани 200 испитаници, се констатира дека младите имаат негативна перцепција за

создавање поволна средина за младинското учество од локалните власти, т.е околу 40% од младите кои учествувале во овој процес, дале категоричен **негативен одговор**, а дури 44 % се изјасниле со **не знам** што покажува одредена незаинтересираност или претставува основа за воочената пасивност на младите на локално ниво за теми кои се значајни за нив. Само 16% дале **афирмативен одговор**, или **потврдиле дека на локално ниво постои поволна средина за младинско учество**.

Ова е сериозен индикатор за локалните власти да започнат нова или да ја модифицираат досегашната методологија на процесот за креирање локални политики за млади со цел да се создаде поволна средина за поттикнување на младинскиот активизам во општина Кочани. Во оваа насока особено внимание привлекуваат одговорите на прашањето **Дали локалните власти имаат интерес да ги информираат младите за креирање политики?**, при што се констатира дека дури **43%** од младите сметаат дека локалните власти **немаат интерес** да ги информираат, односно да ги вклучуваат младите во процесите за креирање локални политики, додека **21%** од младите се изјасниле со модалитет **не знам**.

Во една таква ситуација оправдано се констатира дека младинските политики и младинското организирање на локално ниво не е доволно застапено, што практично значи многу мало учество на младите во процесите на донесување на одлуки и многу мала заинтересираност на сите релевантни страни за унапредување на положбата на младите во

општина Кочани.

Во средина во која неопходно е да се развива младинскиот активизам на локално ниво, треба да се започне со реалистичен пристап и во согласност со постоечките можности.

Со отпочнувањето на подготовката за изработка на овој документ најнапред се воспостави соработка со граѓанскиот сектор на локално ниво, при што предлозите од младите беа систематизирани. Дел од идеите кои имаат можност за брза реализација беа вградени во буџетските програми на Општината. Во оваа фаза се покажа дека општина Кочани има голем младински интелектуален, идеен и креативен потенцијал кои можат активно да бидат вклучени и дадат свој придонес во заживување на стратегијата за млади.

Општина Кочани треба и е неопходно да стимулира програми за подобрување на неформалното образование, културни настани, забава, спорт и рекреација и сето она што претставува основна потреба за еден млад човек да се развие во сигурна и просперитетна личност. Не помалку важни се активностите за развивање на комуникацијата и размената на искуства со врсниците од други земји која придонесува за изградба на силни личности како индивидуи со повеќе знаења и вештини, способни самостојно да конкурираат на пазарот на трудот. Токму ваквите општествени потреби беа и се основниот мотив за изготвување на

стратегијата за млади на Општина Кочани која треба да биде темел на една поширока леза на активности, како би дошло до поголема интеракција на младите во општеството, усвојување на искуства од други земји и нивно приспособување и примена кај нас.

IV. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ ВО ПРОЦЕСОТ НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА МЛАДИ НА ОПШТИНА КОЧАНИ

Во процесот на реализирање на стратешките приоритети и мерки за остварување на визијата на Општина Кочани во делот на соработката со младите и нивното учество во имплементацијата на овој документ, во периодот 2019-2023 ќе се раководиме според следниве принципи и вредности:

- **Рамноправност** - Општина Кочани ќе се залага сите млади да имаат рамноправен пристап и еднакви шанси, да бидат навремено информирани, да создаде услови за личен развој, доживотно учење и вработување во согласност со воочените потреби, приоритети и способности на младите. Силно ќе се залага и посвети за почитување на родовата и меѓуетничката рамноправност, недискриминација, како и слободата на изразување кај младите и почитување на нивното достоинство.
- **Мултикултурализам** – Општина Кочани ќе овозможи почитување на различностите во сите области на општественото делување, толеранција, афирмација и развивање на меѓукултурниот дијалог помеѓу младите.
- **Транспарентност** – Општина Кочани ќе промовира високо ниво на информирање за услугите со кои располага и се нудат до јавноста, како и процедурите според кои се извршуваат и критериумите според кои истите се обезбедуваат. Општината ќе обезбеди видливост во насока на препознавање на проблемите и потребите на младите од страна на целокупната локална заедница.
- **Отчетност** – Отчетноста подразбира годишен извештај од Програмата за млади, редовно објавување на веб страната и фејсбук профилот на Општина Кочани за реализираните програми, проекти, мерки и активности, посебно на оние кои се однесуваат на младите во општина Кочани.

- **Активно учество на младите** – Општина Кочани ќе се залага да обезбеди целосна поддршка на младите при нивното учество и носење на одлуки во младинските организации и клубови, учество во носење одлуки за прашања што ги засегаат младите за прашања што нив ги засегаат во рамките на локалните институции и организации, развој на механизми за учество кои се стремат кон намалување на пречките за младите да бидат слушнати од оние кои ги носат одлуките.. Ќе овозможи и обезбеди достапност на сите ресурси на младите и ќе обезбеди услови за зачувување на здравјето на младите и квалитетно поминување на слободното време.
- **Одговорност** – Општината ќе ја поттикнува и ќе ја развива одговорноста на оние кои работат со младите, како и одговорноста на младите во согласност со нивните можности.
- **Солидарност** – Општина Кочани ќе ги поддржува и развива сите форми на солидарност, со цел да се развие чувството на социјална кохезија помеѓу младите. Во општината се поттикнуваат сите облици на генерациска солидарност, култура на ненасилство и толеранција помеѓу младите.
- **Соработка** – Општина Кочани ќе се посвети на младинска поддршка преку која ќе обезбедува слобода на здружување и соработка помеѓу младите на локално, национално и меѓународно ниво.

V. МЕТОДОЛОГИЈА

Во насока на успешно инкорпорирање на стратегијата за млади во рамки на локалните политики на Општината, успешна имплементација и очекувано долгорочно влијание на овој документ, од голема важност претставува процесот на непосредна комуникација со младите и со сите младински и граѓански здруженија кои се занимаваат со младински политики. Во понатамошниот тек на процесот, откако беше добиена поддршката од граѓанскиот сектор и младите, се спроведе истражување во кое учествуваа околу 200 млади на возраст од 16-29 години, што претставува репрезентативен примерок од околу 12%, според пописот од 2002 година, а методологијата или пристап продолжи со континуирани јавни дебати во помали или поголеми групи.

На самиот почеток основна цел беше формирање стабилна младинска структура во која учествуваат млади од општината, а се членови на повеќе формални или неформални младински организации. Процесот продолжи

со јакнење на капацитети на младите, за активно учество и придонес во развивање на идеи и младински иницијативи кои во најголем дел се инкорпорирани во овој документ.

Процесот на изработка на стратегијата за млади на Општина Кочани продолжи со координирана соработка помеѓу надворешните експерти, младите и тим од општинската администрација. Преку отворена дебата за усогласување на политиките и предложените стратешки приоритети и мерки во стратегијата, а со цел да се зголеми фокусираноста и одговорноста во процесот на имплементација се реализираа повеќе такви средби и консултации, од кои најмалку една со градоначалникот на Општината.

VI. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА МЛАДИ

- Воспоставување институционален дијалог помеѓу општината и младите со цел развој на младински прашања и создавање и функционирање на локален совет на млади.
- Активно учество на младите во општествените процеси и нивен партиципативен пристап преку јакнење на младинскиот активизам и јакнење на капацитетите на младите во насока на нивно застапување и креирање на политики.
- Подигнување на нивото на неформално образование во основните и средните училишта со крајна цел стимулација за поддршка за вработување на младите, следење и примена на новите законски решенија во делот на законот за млади, социјалното претприемништво и волонтерство.

VII. ДОЛГОРОЧНО ОЧЕКУВАЊЕ ОД СТРАТЕГИЈАТА

Севкупните активности од имплементацијата на овој документ ќе бидат насочени кон поддршка на постоечките формални и неформални младински организации и мрежи, при што Општина Кочани ќе се залага за зајакнување на истите со цел да бидат промовирани како платформа преку која младите слободно ќе се изразуваат, односно ќе функционираат како коректив на сите локални политики во кои младите би требало да имаат

свое учество. Таквото очекувано влијание се темели на имплементација на мерките за подигнувањето на мотивацијата кај младите и ослободување од силната апатија во општеството, преку развиени и воспоставени форми на дијалог и комуникација.

Оваа стратегија е предвидена да се имплементира во период од 2019-2023 година и претставува стожер на зајакнување на односите помеѓу Општина Кочани, младите и младинските организации. Соработката е од огромно значење за целосна вклученост на младите.

VIII. СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ НА ОПШТИНА КОЧАНИ ЗА МЛАДИТЕ ДО КРАЈОТ НА 2020 ГОДИНА

Стратешките приоритети, во стратегијата за млади се засновани на три столба. Трите столба ги претставуваат насоките и мерките кои треба да се имплементираат за младите на локално ниво. Самата имплементација на истите го вклучува целиот инклузивен процес помеѓу младите и Локалната самоуправа.

- Прв столб : Буџет за млади
- Втор столб : Развој на капацитети
- Трет столб : Квалитетни услуги и поголема достапност за младите.

Столб 1 : Буџет за млади

Планирањето на буџетот и одвојување на посебна ставка за млади со цел имплементација на стратегијата, претставува појдовна позиција за развој на младинскиот активизам и учество на младите во процесот на донесување политики, како креатори за младинските политики на локално ниво.

За оваа цел неопходно е да се има визија и однапред да се планира за процентуално и прогресивно зголемување на оваа ставка во Буџетот на Општината. Во првата година, 2019-та, ќе се предвидат и реализираат активности за млади од другите постоечки Програми на Општина Кочани.

За 2020 година заради остварување на стратешките цели ќе се изготви Програма за млади со сопствен буџет изгласан од Советот на Општина Кочани. Буџетот за млади во 2020 година се планира да изнесува до 1% од Буџетот на Општина Кочани, а ќе се остави простор за зголемување или намалување на истата ставка од буџетот на Општина Кочани во согласност со препораките од процесот на евалуација на стратегијата која ќе се спроведе во Декември 2020 година. Буџетот ќе се одредува секоја наредна година според потребите на младите и можностите на Општина Кочани.

Определениот буџет треба го зголеми младинскиот активизам, да придонесе за вклучување на бизнис секторот во заедничко финансирање на проекти заедно со локалната самоуправа, како и аплицирање до странски донатори за дополнителна финансиска помош за успешно имплементирање на предвидени проекти и активности.

Секако зголемувањето на буџетските средства ќе значи и поголема поддршка за маргинализираните групи на млади и нивна инклузија во општествениот живот преку проекти со кои би станале активни партиципанти на локално ниво.

Во овој дел посебно се истакнува издвојување на буџет за младите Роми кој ќе биде наменет за подобрување на нивните образовни квалификации за поголема конкуретност на пазарот на труд во сите сфери од општественото делување.

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Оваа компонента првенствено претставува изградба на активни и пред се долгорочни и оддржливи организации на млади, како имплементатори/креатори на политиките за млади на локално ниво.

Во овој контекст неопходна е потребата од активирање на Локален младински совет како репрезентативно тело на младите на локално ниво.

Се очекуваат нови законски измени за работата на Локалниот младински совет.

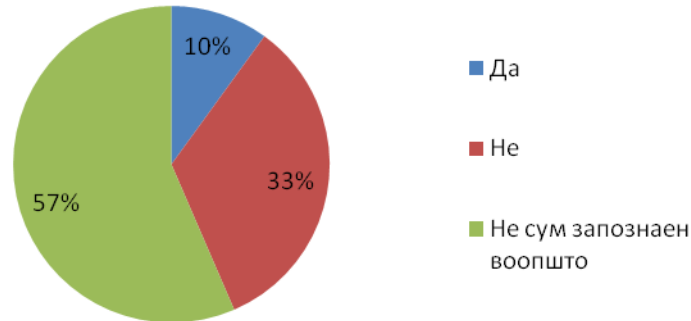
При формирањето на новиот Локален младински совет да се почитуваат принципите на инклузивност и плурализам што значи да се даде можност дел од советот да бидат членови на различни младински организации, средношколски и студентски форми на здружување, подмладоци на политички партии, спортски и културни друштва.

Многу важен критериум за успешно функционирање на Локалниот младински совет е можноста младите сами да избираат свои претставници, наместо досегашната пракса да бидат назначувани директно од локалната администрација. Само на таков начин ќе се обезбеди процес на транспарентно делување на оваа тело што ќе придонесе до јакнење на младинскиот активизам на локално ниво.

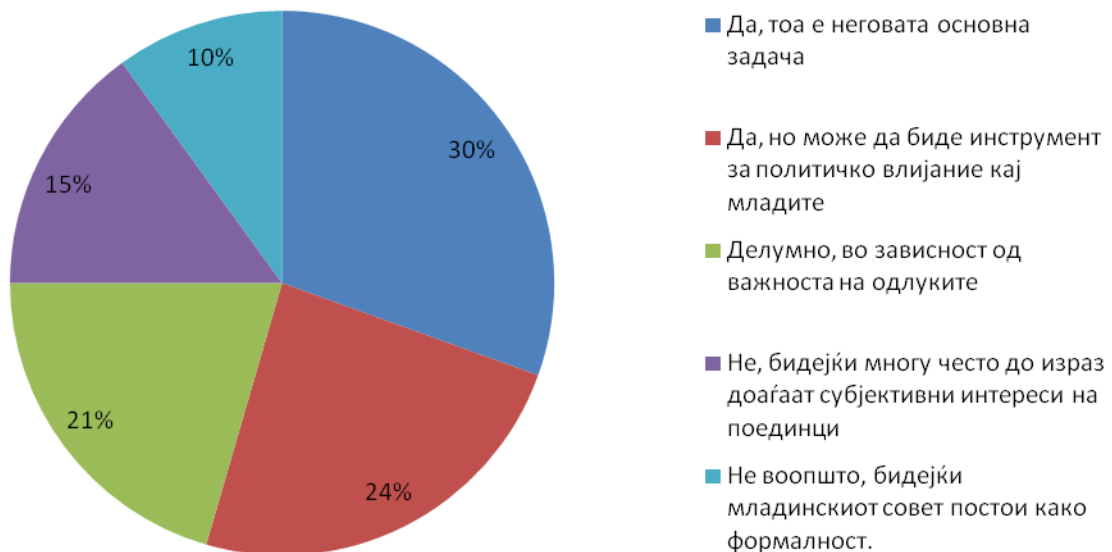
Во овој контекст, а со цел да се „долови“ важноста од инклузивен пристап на младите при формирање на локалниот младински совет, одговорот го добиваме од самите млади како резултат на прашањето - Дали во Општина Кочани постои или функционира локален младински Совет ?, во рамки на истражувањето за младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво. Во трите графикони прикажани подолу, може јасно да се види дека младите од Кочани не се информирани или пак не знаат дали има таков вид на младински совет.

Дали знаете што работи локалниот
младински совет, кои се неговите основни
цели и задачи

Дали Локалниот младински совет, може да влијае на одлуките кои ги
засагаат младите на локално ниво?

Развој на капацитетите има за цел конечно да изнајде решение за „Brain drain” (одливање на човечки ресурси) ситуацијатата односно нејзино намалување со нови современи политики пример „Младинска гаранција”. Сето ова ќе се имплементира со планирање и спроведување на обуки, а

пред сè формирање на Младински центар кој ќе биде локалниот бренд, чадор и мотиватор за развој на сите капацитети на локално ниво.

Како дел од центарот за млади ќе постои социјално претприемништво и за негово функционирање ќе бидат ангажирани млади кои имаат силно искуство и познавање во оваа област.

Ова ќе претставува силна можност за вклучување на младите со пречки во развојот, а ќе добијат место каде ќе се стекнат со дополнителни вештини. Најголем дел од оваа маргинализирана целна група, после своето основно образование го завршуваат образовниот процес, а со тоа и нивната активност во општеството.

Како дел од Младинскиот центар би се формирал тим за меѓународна младинска соработка за кариера, знаења и услуги кој ќе биде финансиран од првиот столб. Овој сегмент ќе претставува канал за комуникација помеѓу младите и модел за квалитетни европски услуги на локално ниво.

Столб 3: Квалитетни услуги и поголема достапност за младите

Услугите како стожер помеѓу младинските организации и локалната самоуправа треба да биде преку воспоставување на добри односи помеѓу активните чинители во овие процеси со идентификување и подобрување на бројот на квалитетни младински услуги на Општина Кочани.

За оваа цел неопходни се следниве мерки:

- Усвојување на стратегијата за млади од Советот на Општина Кочани
- Креирање на буџетска ставка – Програма за млади во Буџетот на Општина Кочани која ќе произлезе од стратегијата за млади, работата на младинскиот центар согласно акциониот план на стратегијата и работата и младинскиот совет на Општината, вклучувајќи и финансиска поддршка на процесот за креирање на оваа младинско тело.
- Систематизирање на работно место за работа со млади и младински политики во Одделението за јавни дејности при Секторот за правни и јавни дејности и општи работи во Општина Кочани.
- Отворање и поддршка на младински центар

IX. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА

ЗА МЛАДИ ВО ОПШТИНА КОЧАНИ

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 1. Отварање на младински центар во Општина Кочани

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
1.1	Да се обезбеди соодветна просторија (со надомест за закуп или со санација на една од локалните просторни капацитети).	Ноември декември 2019	Општина Кочани	Локални невладини организации. Младински организации (формални и неформални) Локален младински совет (по неговото формирање) Младинска акциона група – МАГ.	Обезбедени се минималните услови за младинско организирање на локално ниво.
1.2	Да се ангажираат млади за работен ангажман во центарот. (По договор за дело или волонтерски)	Декември 2019	Општина Кочани	Младински активисти Студенти/Дипломирани и невработени млади до 29 години.	Младите се поттикнати и мотивирани да учествуваат во локалните процеси со нивно активно учество и придонес.
1.3	Опременување на центарот со мултимедијална опрема и канцелариски мебел и отворање на центарот за млади.	Декември 2019	Општина Кочани Локални невладини организации	Сите млади од Општина Кочани	Младите се поттикнати и мотивирани да учествуваат во локалните процеси со нивно активно учество и придонес.

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 2. Основање на (Web портал) платформа за информирање на младите (мултимедијална платформа на младинскиот центар во координација со Општина Кочани). www.mladikocani.mk

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
2.1	Изработка на web страна на волонтерска основа од страна на млади информатичари од Општина Кочани.	Октомври 2019	Општина Кочани Младинска акциона група – МАГ Сите локални младински организации (формални и неформални)	Општина Кочани Младинска акциона група – МАГ Сите локални младински организации (формални и неформални) Сите млади во Општина Кочани	<p>Ке се обезбеди објективна, навремена и меѓусебна комуникација и размена на информации на дневна основа во непосредна координација со Општина Кочани, агенцијата за вработување, агенцијата за млади и спорт и националниот младински Совет.</p>
2.2	Хостирање и функционирање на страната.	Ноември 2019	Општина Кочани	Општина Кочани Младинска акциона група – МАГ Сите локални младински организации (формални и неформални) Сите млади во Општина Кочани	
2.3	Тековно работење и одржување на страната.	континуирано	Општина Кочани Младинска акциона група – МАГ Определена	Општина Кочани Младинска акциона група – МАГ	

			невладина организација .	Сите локални младински организации (формални и неформални)	
				Сите млади во Општина Кочани	

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 3. Организирање на кампањи (за подигање на свесноста кај младите за активно вклучување во младински организации, подигање на свесноста за волонтирање преку проекти во Младинскиот центар како и поддршка за младински иницијативи).

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
3.1	Изработка и печатење и дистрибуција на информативни и едукативни материјали за младите .	Континуирано 2019 – 2020 – 2021)	Општина Кочани Локални младински организации Национални младински организации	Сите младински организации (формални и неформални групи од Општина Кочани) Сите млади од Општина Кочани	Зголемена е свесноста кај младите за проактивно вклучување во Општествените процеси. Зголемена е свесноста на локалните институции за вклучување на младите во процесот на креирање политики на локално ниво, посебно оние политики кои ги тангираат младите.
3.2	Организирање на волонтерски активности (поддршка на програмите за здрава животна средина (активно учество и планирање на еколошки акции) во соработка со локалната самоуправа и комуналното претпријатие.	Континуирано 2019 – 2020 – 2021)	Општина Кочани Локални младински организации Национални младински организации	Сите младински организации (формални и неформални групи од Општина Кочани) Сите млади од Општина Кочани	

3.3	Поддршка на културните манифестации со директно учество на младите во планирање и реализација на истите).	Континуирано 2019 – 2020 – 2021)	Општина Кочани Локални младински организации Национални младински организации	Сите младински организации (формални и неформални групи од Општина Кочани) Сите млади од Општина Кочани Сите граѓани на Општина Кочани	
-----	---	----------------------------------	---	--	--

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 4. Организирање на обуки за јакнење на капацитетите на младите (јакнење на вештините и знаењата на младите во Општина Кочани.

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
4.1	Организирање на обуки за градење тимови и лидерство	Континуирано 2019 – 2020 – 2021)	Општина Кочани во соработка со основните и средните училишта	Сите младински организации (формални и неформални групи од Општина Кочани) Сите млади од Општина Кочани	Зајакнати се капацитетите на младите Зголемена е свесноста кај младите за проактивно вклучување во Општествените процеси. Зголемена е свесноста на локалните институции за вклучување на младите во процесот на креирање политики на локално ниво, посебно оние политики кои ги тангираат младите.
4.2	Организирање на обуки за застапување и лобирање		Локален младински Совет		
4.3	Организирање на обуки за стратешко планирање и изработка на ЕУ проекти и запознавање на законодавството на ЕУ		Национален младински совет		
4.4	Организирање на обуки во основните и средните училишта во Општината за професионална ориентација и младински активизам.		Сите квалификувани и докажани локални организации .		

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 5. Формирање на функционален Локален Младински Совет како канал (младинско тело за заступување и комуникација помеѓу младите и локалните власти (носител на имплементацијата на Стратегијата).

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
5.1	Формирање на Локален младински совет (ЛМС)	2019-2020	Општина Кочани	Сите млади од Општина Кочани	Овозможени се услови за организирано дејствување на младите на институционално ниво.
5.2	Изработка на деловник за работа, план и програма за работа на ЛМС.		Локални младински организации Младинска акциона група - МАГ	Младински организации од Општина Кочани	

Столб 2 : Развој на капацитетите на младите

Програма 1. Јакнење на младинскиот активизам и младинското учество на локално ниво

Активност 6. Поддршка на иницијативи за фестивали, кампувања и слични младински настани

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
6.1	Организирање на младински фестивали, настани и спортски активности во летен и зимен период (во текот на годината)	Април – Јуни Ноември Јануари 2019/20/21	Општина Кочани Младински Совет на Општина Кочани	Сите млади од Општина Кочани	Промовирање на младинскиот активизам, културни и други вредности од страна на младите.
6.2	Организирање на (меѓународен) младински камп на Осогово во летниот период. (годишно еднаш)	Јули Октомври 2020/21	Младинска акциона група Младински организации и неформални групи		Поттикнување и мотивирање на младите за нивн активно учество и планирање на такви настани од интерес на сите граѓани.
6.3	Организирање на настани од млади Роми за промовирање на Ромската култура и традиција	Април Септември 2019/20/21	Ромски невладини организации		

Столб 3: Квалитетни услуги и поголема достапност за младите

Програма 2. Директна финансиска поддршка на млади во Општина Кочани

Активност 1. Општински фонд за поддршка на млади таленти за учество на меѓународни натпревари и настани и поддршка на студенти Роми.

(специјален фонд за поддршка на младински иницијативи кои се спроведуваат со поддршка на ЕУ поддршка или поддршка од други меѓународни организации)

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
1.1	Креирање на под - ставка за оваа намена во Буџетот на Општина Кочани.	Декември 2019 за активности 2020 и 2021 година	Општина Кочани	Општина Кочани	Подобрување на квалитетот на услугите за млади од Општина Кочани во насока на нивно мотивирање и постигнување подобри резултати во нивниот образовен процес, но и на разни натпревари на домашно и меѓународно ниво.
1.2	Изработка на правилник за доделување на оваа финансиска поддршка на младите.			Сите млади во Општина Кочани	

Столб 3: Квалитетни услуги и поголема достапност за младите

Програма 3. Развој на капацитетите на Општина Кочани

Активност 2: Јакнење на работните вештини на младите и промоција на практиканството како стимулатвна мерка за младите и за локалните бизнисмени

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
2.1	Организирање на платена пракса во бизнис секторот и локалните институции за ученици од средните училишта и студенти.	Мај - Јуни 2020, и 2021 година.	Општина Кочани Локалниот бизнис сектор Локалниот младински совет	Општина Кочани Локалниот бизнис сектор Локалниот младински совет Сите млади во Општина Кочани	Подобрени се капацитетите и работните вештини на младите, остварена е поголема соработка и вклученост на бизнисмените во процесот на јакнење на младинскиот активизам.

Столб 3: Квалитетни услуги и поголема достапност за младите

Програма 3. Развој на капацитетите на Општина Кочани

Активност 3: подобрување на капацитетите на младите за вработување, и на спортските терени и рекреативни локации во општината и изградба на нови такви содржини.

БР.	ПЛАНИРАНИ ПОД-АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ
3.1	Да се изработи елаборат за идентификација на состојбата со спортските објекти со конкретни препораки и финансиски импликации за нивна целосна санација и ставање во функција.	Март – Јуни 2020	Општина Кочани	Општина Кочани	Подобрување на условите за спорт и рекреација на младите
3.2	Да се одредат локации во Општината каде недостасуваат такви објекти или површини и истите да се предвидат во ДУП.			Сите младински организации на локално ниво	
3.3	Реновирање, санација и модернизирање на овие спортски центри-површини			Сите млади од Општина Кочани	
3.4	Да се развијат капацитетите на младите (градење на start up) заедница.	Март – Јуни 2020 Континуирано во целиот период на стратегијата до 2023 година.	Општина Кочани Агенција за вработување Младинскиот совет на локално ниво Националниот младински совет	Општина Кочани	Изградени капацитети на младите за нивно вклучување на пазарот на трудот како компетентни и конкурентни баратели на работа. Промовирање на младинскиот сташ како можност за самовработување на младинските активисти.
3.5	Да се организираат обуки за развој на компетенции на пазарот на труд			Сите млади од Општина Кочани Млади Роми со завршено средно образование	

X. Мониторинг и евалуација

Мониторингот на имплементацијата на Стратегијата за млади на Општина Кочани е голема потреба. Улогата на градоначалникот е да назначи одговорно лице од Општина Кочани што ќе формира тим за следење, координација и имплементација на Стратегијата за млади 2019-2023, како и да остварува континуирана соработка со сите младински организации, организира активисти со домашни и меѓународни институции и донатори за поддршка на стратегијата и младите во Општина Кочани.

Процесот на мониторинг и евалуација во рамки на Општината започнува со прибирање на информации од секторите во рамки на Општината кои се непосредно поврзани со процесот на имплементација на документот, ги консолидира извештаите за презентација пред Советот на Општина на годишно или периодично ниво, го следи целиот процес и внесува (идентификува) промени доколку се потребни во насока на целосно исполнување на стратешките цели на овој документ. Врши анализа преку изготвување на прашалник и анкетирање за младите и младинските организации со цел да добие релеватни информации и податоци .

Со оглед на фактот дека 68% од младите не се активни во граѓанскиот сектор, односно не покажуваат интерес и за политичко ангажирање т.е 74% се изјасниле дека не се членови на политички партии, се покажува дека на локално ниво треба да се превземат мерки и активности во насока на поттикнување на граѓанскиот активизам кај младите преку организирани форми на дејствување и застапување на нивните интереси. Се очекува таквиот организиран пристап кај младите да биде најкомпатабилен и авторитарен пристап во процесот на мониторинг и евалуација на овој документ, при што кај младите ќе се развие чувството за поголема самодоверба, поттик или мотив за нивно вклучување и давање придонес на процесот со нивни предлози, идеи и сугестии, а од друга страна ќе се овозможи вклучување на младите во процесот на донесување одлуки, а со тоа и создавање на еден документ кој постојано ќе се надоградува и развива во интерес на младите од Општина Кочани.

Со цел да се обезбеди континуирано и ефикасно имплементирање на Стратегијата за млади, Општина Кочани и младинските организации ќе изготват план за следење и евалуација за спроведување на Стратегијата за секоја година засебно, кој како анекс на стратегијата ќе се усвојува секоја година со донесување на Буџетот на Општината.

Планот би вклучувал:

а) **Годишен план на активности согласно стратегијата** со конкретни активности, финансиски импликации и засегнати страни, кој како таков ќе биде разгледуван од Градоначалникот и одобруван од Советот на Општината

б) **Годишен извештај** кој ќе се доставува до Градоначалникот и до Советот на општината за извршените активности и постигнатите цели во спроведувањето на Стратегијата со конкретни препораки и насоки за подобрување на имплементацијата и приказ на вкупно добиените и реализираните средства за изминатата година, во рамки на стратешкиот акционен план.

Во 2021 година процесот на мониторинг и евалуација на овој документ предвидува ревизија на стратешкиот акционен план и нова формулација на методологијата и процесот на мониторинг и евалуација. Таквата форма ќе се даде на одобрување на Советот на Општината.

Учеството на младите и младинските организации во овој процес е задолжителен.

Контакт информации

Центар за култура, комуникација и едукација на Ромите „Светла иднина“
Кочани

Адреса: „Маршал Тито“ бр.97-1/7

Тел: 071 348 913, 072 275 697

Е-маил: svetla.idnina@yahoo.com

Kocani232 – facebook page

Изработката на овој документ е овозможен со поддршка од американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД) во рамките на Проектот „Младите Успеваат заедно“ поддржан од проектот на УСАИД за граѓанско учество. Содржината е одговорност на ЦККЕР „Светла иднина“ Кочани и не ги изразува ставовите на УСАИД или Владата на Соединетите Американски Држави.